

**תקנות שירותי הדת היהודיים (תנאי כשירות ופסלות ואופן אישור הכשירות
או הפסלות של מועמדים לתפקיד ממונים במועצות הדתיות), התשפ"ב-**

2021

הצעה להחלטה

מחליטים, בהתאם לסעיף 6(ב4) לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], תשל"א-1971, (להלן: "החוק"), הקובע כי השר לשירותי דת, באישור הממשלה, יקבע את תנאי הכשירות והפסלות למינוי ממונים במועצות הדתיות וכן את אופן אישור הכשירות או הפסלות של המועמדים למינוי האמור; לאשר את תקנות שירותי הדת היהודיים (תנאי כשירות ופסלות ואופן אישור הכשירות או הפסלות של מועמדים לתפקיד ממונים במועצות הדתיות), התשפ"ב-2021. המצורפות בזה.

דברי הסבר

רקע כללי

החוק קובע כי על השר לשירותי דת, באישור הממשלה, לקבוע בתקנות את תנאי הכשירות והפסלות למינוי ממונים במועצות הדתיות וכן את אופן אישור הכשירות או הפסלות של המועמדים למינוי האמור. החלטת הממשלה האחרונה בעניין (החלטת ממשלה מס' 1825 מיום 25.4.2004) קבעה תנאים הפוסלים ממונים מלכתחילה, ואולם תנאי הכשירות נקבעו בחזר מנכ"ל. בהמשך להליכים המתקיימים בבג"ץ 3320/21 חדו"ש – לחופש דת ושוויון נ' השר לשירותי דת, הנוגע למינוי נשים כממונות במועצות הדתיות, קבע השר כללים מעודכנים למינוי ממונים תוך הבטחת ייצוג הולם לנשים, פרסום לציבור, קביעת קריטריונים ברורים ואחידים. יובהר כי כהונת הממונים המכהנים כיום נקצבה זה מכבר עד ליום 28.2.2022. ההסדרים הקבועים בתקנות שלהלן יחולו על הממונים שימונו החל מיום 1.3.2022.

בהתאם לכך, מוצע לאשר את תקנות שירותי הדת היהודיים (תנאי כשירות ופסלות ואופן אישור הכשירות או הפסלות של מועמדים לתפקיד ממונים במועצות הדתיות), התשפ"ב-2021. כאמור, התקנות נועדו להסדיר את תנאי הכשירות והפסלות למועמדים לתפקיד ממונה ולקבוע תנאים שעיקרם יכולות מוכחות בניהול תקציב. עוד הן קובעות, כי יוקם מאגר למועמדים לתפקיד ממונה, וכי תוקם ועדה מייעצת לשר שתסייע בבחינת המועמדים. לבסוף, עוגנה חובת הייצוג ההולם לנשים כממונות, זאת בין השאר גם לאור הוראות חוק שיווי זכויות האשה, תשי"א-1951, ההליכים המתקיימים בבג"ץ 3320/21 חדו"ש – לחופש דת ושוויון נ' השר לשירותי דת ופניות שונות שהתקבלו בעניין.

תקנה 2 קובעת תנאי השכלה מינימאליים מחייבים עבור מועמד לתפקיד ממונה.

תקנות 3-4 קובעות תנאי ניסיון מינימאליים למועמדים לתפקיד ממונה. ממונה בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של חמש שנים וממונה שאינו בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של שלוש שנים.

תקנה 5 קובעת כי ניסיון צבאי וניסיון אזרחי-לאומי יוכרו כניסיון בניהול כח אדם.

תקנה 6 קובעת כי ממונה שיציג השכלה אקדמית נוספת או תעודת "ידין ידין" יפחתו שנות הניסיון הדרושות: ממונה בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של ארבע שנים וממונה שאינו בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של שנתיים.

תקנה 7 קובעת כי לממונה שיציג השכלה פיננסית יפחתו שנות הניסיון הדרושות: ממונה בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של שלוש שנים וממונה שאינו בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של שנתיים.

תקנה 8 מעגנת בתקנות את תנאי הפסלות שנקבעו בהחלטת ממשלה מס' 1825 מיום 25.4.2004 בדבר תנאי כשירות ופסלות לממונים על מועצות דתיות.

תקנה 9 קובעת איסור על מינוי ממונה המצוי בניגוד עניינים.

תקנה 10 קובעת כי אדם המעוניין להתמנות כממונה נדרש להגיש בקשה מתאימה על מנת להיכלל במאגר המועמדים לתפקיד ממונה.

תקנה 11 קובעת את הרכב הוועדה המייעצת לשר בדבר מינוי ממונים במועצות דתיות.

תקנה 12 מפרטת את תפקידי הוועדה המייעצת, בין היתר: לבדוק את המועמדים לתפקיד ממונה ולוודא כי הם עומדים בתנאי הכשירות והפסלות, האם יש להם זיקה אישית או פוליטית והאם המועמדים מתאימים וראויים לשמש בתפקיד.

תקנה 13 מסמיכה את השר למנות ממונים מתוך מאגר הממונים, לאחר קבלת המלצת הוועדה וקיום היוועצות עם ראש הרשות המקומית.

תקנה 14 קובעת כי ממונה לא יוכל לכהן יותר מקדנציה אחת בכל מועצה דתית בה מונה.

תקנה 15 קובעת חובת ייצוג הולם לנשים בעת מינוי ממונים (הן כממונות בעלות סמכות הכרעה והן כממונות שאינן בעלות סמכות הכרעה). לאור החשש כי המאגר לא יכלול נשים רבות, נקבע כי חובת הייצוג תתחשב במספר הנשים הכלולות במאגר. היינו, אם המאגר יכלול מעט נשים חובת הייצוג ההולם תהיה ביחס לכך. יוער, כי כצעד משלים, חוזר המנכ"ל בעניין יכלול הוראה פוזיטיבית לפעול באופן פרואקטיבי לאיתור נשים שייכללו במאגר. זאת בשם לב להליכים המתקיימים בבג"ץ 3320/21 חדו"ש – לחופש דת ושוויון נ' השר לשירותי דת.

תקנה 16 קובעת הוראות מעבר בעניין תנאי הכניסה למאגר: ממונים המכהנים היום ולא עונים על הקריטריונים החדשים יוכלו להיכלל במאגר עד ארבע שנים מכניסת התקנות לתוקף, זאת במטרה לאפשר שהות ללמוד לתואר ראשון או למבחני סמיכה לרבנות ולעמוד בקריטריון ההשכלה שנוסף עתה. נשים שבידיהן רישיון טוענת רבנית יוכלו להיכלל במאגר עד ארבע שנים מכניסת התקנות לתוקף. הוראת מעבר זו נקבעה כחלופה לתעודה הסמיכות לרבנות ("יורה יורה"). בנוסף, נקבע כי על אף הוראות התקנות, למשך 30 ימים ניתן יהיה למנות ממונים, במועצות דתיות בהן מכהנים מורשי חתימה זמניים בהתאם לתנאים הישנים בנושא. הדבר נועד לאפשר מינוי מידי של ממונים רק במקרים בהם קיימת חיוניות ודחיפות במינוי הנהלה למועצה הדתית ולא ניתן להמתין עד להקמת המאגר. מינוי כאמור יוגבל לארבעה חודשים בלבד.

התקנות בעניין זה פורסמו להערות הציבור לתקופה שהחל מיום 3.11.21 ועד ליום 24.11.21. חלקן נמצאו לא משמעותיות, חלקן התקבלו והוטמעו בנוסח התקנות (למשל, הכרה בניסיון בעמותות ובמלכ"רים ולא רק בחברות; הכרה בתעודת "ידין ידן" כמקבילה לתואר שני) חלקן לא התקבלו לאחר שנבחנו בכובד ראש. מפאת חשיבותה, נתייחס בקצרה לאחת ההערות שנדחתה לאחר בחינה כאמור:

העדפה מתקנת – התקבלו הערות שונות ביחס לאפשרות להנמיך את הרף בחלק מהקריטריונים למועמד לתפקיד ממונה, זאת במטרה לאפשר ליותר נשים להיכלל במאגר. אמנם המשרד מבקש לשלב מספר רב של נשים כממונות – והדבר בא לידי ביטוי הן בחובת הייצוג ההולם שנקבעה בתקנות והן בחובת המשרד לפעול לאיתור מועמדות לתפקיד – אולם, יש לשמור על מקצועיות ואיכות המועמדים לתפקיד. הקריטריונים שנבחרו משקפים את האיכות הנדרשת הן מהמועמדים והן מהמועמדות לתפקיד.

לבסוף, יש לציין כי במקביל פורסמה הצעת חוק לתיקון חוק שירותי הדת היהודיים שעניינה הגבלת משך כהונת ממונים, והיא תובא בנפרד לאישור הממשלה.

לא רלוונטי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 1825 מיום 25.4.2004 בדבר תנאי כשירות ופסלות לממונים על מועצות דתיות הוטמעה בתקנה 8 לתקנות שירותי הדת היהודיים (תנאי כשירות ופסלות ואופן אישור הכשירות או הפסלות של מועמדים לתפקיד ממונים במועצות הדתיות), התשפ"ב-2021.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת.

מוגש על ידי השר לשירותי דת

כ"ה בטבת התשפ"ב
29 בדצמבר 2021

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: אישור טיוטת תקנות שירותי הדת היהודיים (תנאי כשירות ופסלות ואופן אישור הכשירות או הפסלות של מועמדים לתפקיד ממונים במועצות הדתיות), התשפ"ב-2021

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

תקנות שירותי הדת היהודיים (תנאי כשירות ופסלות ואופן אישור הכשירות או הפסלות של מועמדים לתפקיד ממונים במועצות הדתיות), התשפ"ב-2021 (להלן: "התקנות") נועדו לחסיד את תנאי הכשירות והפסלות למועמדים לתפקיד ממונה ולקבוע תנאים שעיקרם יכולות מוכחות בניהול תקציב. עוד הן קובעות, כי יוקם מאגר למועמדים לתפקיד ממונה, וכי תוקם ועדה מייעצת לשר שתסייע בבחינת המועמדים. לבסוף, עוגנה חובת הייצוג ההולם לנשים כממונות, זאת בין השאר גם לאור ההליכים המתקיימים בבג"ץ 3320/21 חד"ש – לחופש דת ושוויון נ' השר לשירותי דת.

תקנה 2 קובעת תנאי השכלה מינימאליים מחייבים עבור מועמד לתפקיד ממונה.

תקנות 3-4 קובעות תנאי ניסיון מינימאליים למועמדים לתפקיד ממונה. בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של חמש שנים וממונה שאינו בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של שלוש שנים.

תקנה 5 קובעת כי ניסיון צבאי וניסיון אזרחי-לאומי יוכרו כניסיון בניהול כח אדם.

תקנה 6 קובעת כי ממונה שיציג השכלה אקדמית נוספת או תעודת "ידין ידין" יפחתו שנות הניסיון הדרושות. ממונה בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של ארבע שנים וממונה שאינו בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של שנתיים.

תקנה 7 קובעת כי ממונה שיציג השכלה פיננסית יפחתו שנות הניסיון הדרושות. ממונה בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של שלוש שנים וממונה שאינו בעל סמכות הכרעה יידרש להציג ניסיון רלוונטי של שנתיים.

תקנה 8 מעגנת בתקנות את תנאי הפסלות שנקבעו בהחלטת ממשלה מס' 1825 מיום 25.4.2004 בדבר תנאי כשירות ופסלות לממונים על מועצות דתיות.

תקנה 9 קובעת איסור על מינוי ממונים המצוי בניגוד עניינים.

תקנה 10 קובעת כי אדם המעוניין להתמנות כממונה נדרש להגיש בקשה מתאימה על מנת להיכלל במאגר המועמדים לתפקיד ממונה.

תקנה 11 קובעת את הרכב הוועדה המייעצת לשר בדבר מינוי ממונים במועצות דתיות.

תקנה 12 מפרטת את תפקידי הוועדה המייעצת, בין היתר: לבדוק את המועמדים לתפקיד ממונה ולוודא כי הם עומדים בתנאי הכשירות והפסלות, כי אין להם זיקה אישית או פוליטית, כי המועמדים מתאימים וראויים לשמש בתפקיד.

תקנה 13 מסמיכה את השר למנות ממונים מתוך מאגר הממונים, לאחר קבלת המלצת הוועדה וקיום היועצות עם ראש הרשות המקומית.

תקנה 15 קובעת חובת ייצוג הולם לנשים בעת מינוי ממונים (הן כממונות בעלות סמכות הכרעה והן כממונות שאינן בעלות סמכות הכרעה). לאור החשש כי המאגר לא יכלול נשים רבות, נקבע כי חובת הייצוג תתחשב במספר הנשים הכלולות במאגר. יוער, כי כצעד משלים, חוזר המנכ"ל בעניין יכלול הוראה פוזיטיבית לפעול באופן פרואקטיבי לאיתור נשים שייכללו במאגר. זאת בשם לב להליכים המתקיימים בבג"ץ 3320/21 חדו"ש – לחופש דת ושוויון נ' השר לשירותי דת.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

עוד, כיוון שהתקנות נועדו להסדיר את חובת הייצוג ההולם לנשים, השר מבקש לאשר את התקנות גם לאור ההליכים המתקיימים בבג"ץ 3320/21 חדו"ש – לחופש דת ושוויון נ' השר לשירותי דת, העוסקים במתן ייצוג הולם לנשים בתפקיד ממונות במועצות הדתיות.

בשולי הדברים יצוין כי במקביל השר מקדם תיקון לחוק שנועד להסדיר את משך כהונת הממונים.

מהאמור עולה, כי קיימת חשיבות משפטית בקידום התקנות המסדירות את הכללים השונים הנוגעים למינוי ממונים במועצות הדתיות.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:
לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:
היועצת המשפטית של המשרד לשירותי דת סבורה כי אין מניעה לאשר את ההחלטה.

עו"ד גליה קליין   היועצת המשפטית למשרד שירותי דת
שם   תפקיד

חתימה

**תקנות שירותי הדת היהודיים (תנאי כשירות ופסלות ואופן אישור
הכשירות או הפסלות של מועמדים לתפקיד ממונים במועצות הדתיות),
התשפ"ב-2021**

א. שם התקנות המוצעות

תקנות שירותי הדת היהודיים (תנאי כשירות ופסלות ואופן אישור הכשירות או הפסלות של מועמדים לתפקיד ממונים במועצות הדתיות), התשפ"ב-2021.

ב. מטרת התקנות המוצעות והצורך בהן [למילוי רק בעת הפצה להערות הציבור]

התקנות החדשות נועדו לעגן את תנאי הכשירות והפסלות למכהנים כממונים במועצות דתיות (להלן – ממונים) וכן לקבוע את חובת הייצוג ההולם לנשים כממונות. בתוך כך, התקנות החדשות מבקשות גם להבנות את הליכי מינוי הממונים.

הצורך בתיקון התעורר לאור קשיים באופן מינוי ממונים במועצות הדתיות וכן לאור בג"ץ 3320/21 חדו"ש – לחופש דת ושוויון נ' השר לשירותי דת אשר העלה את הקושי הקיים כיום במתן ייצוג הולם לנשים בניהול המועצות הדתיות.

ג. להלן נוסח התקנות המוצעות:

תקנות מטעם המשרד לשירותי דת:

תקנות שירותי הדת היהודיים (תנאי כשירות ופסלות ואופן אישור הכשירות או הפסלות של

מועמדים לתפקיד ממונים במועצות הדתיות), התשפ"ב-2021

בתוקף סמכותי לפי סעיף 6(ב4) לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב],
התשל"א - 1971¹, ובאישור הממשלה, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה -

"השכלה אקדמית" – תואר ראשון שהעניק מוסד שהמועצה להשכלה גבוהה מכירה בו, או תואר ראשון מחוץ לישראל שהעניקה שלוחה של מוסד זר להשכלה גבוהה הפועל בישראל וקיבלה רישיון מהמועצה להשכלה גבוהה;

"השכלה אקדמית נוספת" – תואר שני או שלישי שהעניק מוסד שהמועצה להשכלה גבוהה מכירה בו, או תואר שני או שלישי מחוץ לישראל שהעניקה שלוחה של מוסד זר להשכלה גבוהה הפועל בישראל וקיבלה רישיון מהמועצה להשכלה גבוהה;

"ועדה מייעצת" – ועדה מייעצת לשר לעניין בדיקת כשירותם והתאמתם של מועמדים לכהונת ממונה במועצה דתית כאמור בתקנה 12;

"מאגר" – מאגר המועמדים להיות ממונים שמנהל המשרד לשירותי דת;

"תפקיד בכיר" – במשרד ממשלתי וברשות מקומית דרגת מנהל אגף ומעלה בתקן מאושר לעובד; במועצה דתית דרגת מזכיר בתקן מאושר לעובד.

תנאי השכלה

לכהונה כממונה

2. על מועמד לתפקיד ממונה לעמוד באחד מהתנאים שלהלן:

(1) בעל השכלה אקדמית;

(2) בעל תעודת סמיכות לרבנות ("יורה יורה");

(3) בעל רישיון רואה חשבון מטעם מועצת רואי החשבון בישראל.

על מועמד לתפקיד ממונה בעל סמכות הכרעה להיות בעל ניסיון באחד מאלה, או שהוא בעל ניסיון מצטבר של חמש שנים לפחות בשניים או יותר מאלה:

3. תנאי ניסיון לכהונה

כממונה בעל סמכות הכרעה

¹ ס"ח התשל"א, עמ' 130.

(1) מי ששימש במשך חמש שנים לפחות, בתפקיד בכיר ברשות מקומית או במועצה דתית או בגוף מוניציפלי דומה כדוגמת איגוד ערים או חברה כלכלית בשליטת רשות מקומית;

(2) מי ששימש במשך חמש שנים לפחות, כראש רשות מקומית או כסגן ראש רשות מקומית בשכר או כראש מועצה דתית או כממונה על מועצה דתית;

(3) מי ששימש במשך חמש שנים לפחות, בתפקיד בכיר במשרד ממשלתי ושעיקר עיסוקו היה בנושאים הקשורים בשלטון המקומי או במועצות דתיות או במנהל ומשאבי אנוש או בכספים;

(4) מי שבמשך חמש שנים לפחות, החזיק במשרה ניהולית בגוף עסקי או ציבורי, והוא בעל ניסיון בניהול כח אדם ותקציב בהיקף דומה למועצה הדתית.

על מועמד לתפקיד ממונה שאינו בעל סמכות הכרעה להיות בעל ניסיון באחד מאלו, או בעל ניסיון מצטבר של שלוש שנים לפחות בשניים או יותר מאלה:

תנאי ניסיון לכהונה 4.
כממונה שאינו בעל
סמכות הכרעה

(1) מי ששימש במשך שלוש שנים לפחות, בתפקיד בכיר ברשות מקומית או במועצה דתית או בגוף מוניציפלי דומה כדוגמת איגוד ערים או חברה כלכלית בשליטת רשות מקומית;

(2) מי ששימש במשך שלוש שנים לפחות, כראש רשות מקומית או כסגן ראש רשות מקומית בשכר או כראש מועצה דתית או כממונה על מועצה דתית;

(3) מי ששימש במשך שלוש שנים לפחות, בתפקיד בכיר במשרד ממשלתי ושעיקר עיסוקו היה בנושאים הקשורים בשלטון המקומי או במועצות דתיות או במנהל ומשאבי אנוש או בכספים;

(4) מי שבמשך שלוש שנים לפחות, החזיק במשרה ניהולית בגוף עסקי או ציבורי, והוא בעל ניסיון בניהול כח אדם ותקציב בהיקף דומה למועצה הדתית.

נסיון פיקודי שנרכש במסגרת שירות צבאי או שירות אזרחי-לאומי, ייחשב כניסיון בניהול כח אדם ובלבד שהוא בהיקף דומה למועצה הדתית, כנדרש בתקנה 3(4) ובתקנה 4(4).

ניסיון צבאי 5.

השכלה אקדמית
נוספת

6.

(א) על אף האמור בתקנה 3, מועמד לתפקיד ממונה בעל סמכות הכרעה בעל השכלה אקדמית נוספת, או בעל תעודת "ידין ידין", יידרש לארבע שנות ניסיון בלבד בכל אחד מהמקרים המצוינים בתקנה 3.

(ב) על אף האמור בתקנה 4, מועמד לתפקיד ממונה שאינו בעל סמכות הכרעה בעל השכלה אקדמית נוספת, או בעל תעודת "ידין ידין", יידרש לניסיון של שנתיים בלבד בכל אחד מהמקרים המצוינים בתקנה 4.

השכלה רלוונטית

7.

(א) על אף האמור בתקנה 3, מועמד לתפקיד ממונה בעל סמכות הכרעה בעל השכלה אקדמית בחשבונאות, כלכלה, מינהל עסקים או סטטיסטיקה, או שהוא בעל רישיון רואה חשבון כאמור בתקנה 2(3), יידרש לשלוש שנות ניסיון בלבד בניהול תקציב.

(ב) על אף האמור בתקנה 4, מועמד לתפקיד ממונה שאינו בעל סמכות הכרעה בעל השכלה אקדמית בחשבונאות, כלכלה, מינהל עסקים או סטטיסטיקה, או שהוא בעל רישיון רואה חשבון כאמור בתקנה 2(3), יידרש לניסיון של שנתיים בלבד בניהול תקציב.

תנאי פסלות

8.

המנויים להלן פסולים מלכהן בתפקיד ממונה במועצה דתית:

(1) מי שלא מלאו לו 21 שנים במועד המינוי;

(2) מי שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמחמת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן בתפקיד ממונה; או שהוגש נגדו כתב אישום או קובלנה בעבירה כאמור וטרם ניתן פסק דין סופי בעניינו; או שנדון בפסק-דין סופי לעונש מאסר בפועל לתקופה העולה על שלושה חודשים וביום המינוי לתפקיד ממונה, טרם עברו שבע שנים מהיום שבו סיים לרצות את עונש המאסר בפועל;

(3) מי שעלול להימצא במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים כמפורט בתקנה 5;

(4) חבר כנסת;

(5) דיין;

(6) רב עיר;

(7) מנהל כללי במשרד ממשלתי או ממלא תפקיד בכיר אחר בשירות המדינה;

(8) חבר מועצת הרשות המקומית שבתחומה נמצאת המועצה הדתית;

(9) עובד הרשות המקומית שבתחומה נמצאת המועצה הדתית שבה הוא מועמד לתפקיד ממונה;

(10) עובד המועצה הדתית שבה הוא מועמד לתפקיד ממונה, לרבות רבני שכונה;

(11) שוטר, סוהר, פקח או נושא משרה שיש עמה סמכות חקירה, חיפוש או מעצר;

(12) נושא משרה שיש עמה סמכות בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר, להעניק רישיונות או היתרים או להמליץ על הענקתם;

(13) עובד סעד שתפקידו לתת סעד בדרך כלל או בתחומי הרשות המקומית הנוגעת בדבר או להמליץ על מתן סעד כאמור;

(14) פקיד שומה או פקיד גביה שמקום עבודתו בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר;

(15) מנהל עבודה בעבודות ציבוריות היוזמות בידי הממשלה שמקום עבודתו בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר;

(16) פקיד שבסמכותו לתת שיכון או שתפקידו להמליץ על מתן שיכון או לבחון מועמדים לקבלת שיכון;

(17) פושט רגל שהוכרז לפי פקודת פשיטת הרגל (נוסח חדש), התש"ס-1980², אלא אם כן ניתן לו צו שחרור החלטי לפי הפקודה האמורה או צו המבטל את ההכרזה משום שחובותיו שולמו במלואם ועברו שנתיים ממועד תחילתו של הצו.

ניגוד עניינים 9. (א) בסעיף זה -

"בן משפחה" - בן זוג, הורה, הורה הורה, בן או בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס, גיסה, דוד או דודה וילדיהם, חם, חמות, נכד או נכדה, לרבות קרוב כאמור שהוא שלוב [חורג];

"בעל עניין" - כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968³;

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639.
³ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

"טיפול" – לרבות קבלת החלטה, העלאת נושא לדיון, נוכחות בדיון, השתתפות בדיון או בהצבעה, או עיסוק בנושא מחוץ לדיון ;

"ניגוד עניינים", של ממונה – ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו כממונה לבין עניין אישי או תפקיד אחר, שלו או של קרובו ;

"קרוב", של ממונה – כל אחד מאלה :

- (1) בן משפחה של ממונה ;
  - (2) אדם שלממונה יש עניין במצבו הכלכלי ;
  - (3) תאגיד שממונה, בן משפחתו או אדם כאמור בפסקה (2) הם בעלי עניין בו ;
  - (4) גוף שממונה, בן משפחתו או אדם כאמור בפסקה (2) הם מנהלים או עובדים אחראים בו.
- (ב) לא ימונה לממונה ולא יכהן כממונה כאמור מי שבשל כהונתו יימצא, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים שימנע ממנו למלא את עיקר תפקידו.
- (ג) ממונה לא יטפל במסגרת תפקידו בנושא שהטיפול בו יגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים.
- (ד) נודע לממונה כי הוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיפים קטנים (ב) או (ג), יודיע על כך בהקדם האפשרי לשר וליושב ראש הוועדה המייעצת.

מועמד המבקש להתמנות לתפקיד ממונה במועצה דתית יגיש בקשה באתר המשרד לשירותי דת להיכלל במאגר הכוללת את פרטי המבקש ודרכי ההתקשרות עימו וכן את המסמכים שלהלן :

10. הגשת מועמדות להיכלל במאגר

- (א) קורות חיים ;
- (ב) מסמכים המצביעים על עמידת המועמד בתנאי הכשירות המפורטים בתקנות ;
- (ג) הצהרה בדבר זיקה עסקית, אישית או פוליטית לשר משרי הממשלה ;
- (ד) שאלון איתור ניגוד עניינים ;
- (ה) המלצות אם ישנן.

הרכב הוועדה
המייעצת

11. (א) השר ימנה את חברי הוועדה; הוועדה תמנה חמישה חברים ואלו הם:

- (1) היועץ המשפטי של המשרד לשירותי דת והוא יהיה היושב ראש;
- (2) שלושה עובדים בכירים מקרב עובדי המשרד לשירותי דת בדרגת מנהל אגף ומעלה;
- (3) נציג ציבור.

(ב) המניין החוקי בישיבות הוועדה הוא רוב חבריה ובהם יושב ראש הוועדה;
(ג) החלטות הוועדה יתקבלו ברוב דעות החברים המשתתפים והמצביעים בישיבה; היו הדעות שקולות, תכריע דעתו של יושב ראש הוועדה.

12. (א) לפני מינוי ממונה מתוך המאגר, תבדוק הוועדה המייעצת את כל המפורטים להלן, לפי המידע המצוי ברשותה והמסמכים שהציג המועמד:

- (1) כי המועמד עומד בתנאי הכשירות;
- (2) כי אין המועמד פסול מלכהן בתפקיד ממונה;
- (3) מקום שבו מצאה הוועדה כי למועמד זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, עליה לבחון האם למועמד כישורים מיוחדים המצדיקים מינוי המועמד, לפני הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.1502;

(4) כי המועמד מתאים לתפקיד;

(5) כי הוא ראוי לשמש בתפקיד ובכלל זה כי במסגרת ניסיונו המקצועי התנהלותו הייתה תקינה באופן שאינו מונע ממנו לשמש בתפקיד ממונה.

מינוי ממונים מתוך 13. (א) השר יקיים היועצות בכתב עם ראש הרשות המקומית טרם מינוי המאגר המועמד לממונה במועצה דתית.

(ב) השר ימנה ממונה על מועצה דתית מתוך המאגר לאחר קבלת המלצת הוועדה המייעצת.

(ג) השר רשאי למנות ממונה בשתי מועצות דתיות שונות או יותר במקביל ובלבד שהוא ישמש ממונה בעל סמכות הכרעה רק במועצה דתית אחת.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (ג) במקרים חריגים שבהם לא אותר ממונה מתאים, רשאי השר למנות ממונה אחד לממונה בעל סמכות הכרעה בשתי מועצות דתיות שונות במקביל, כהונה זו תוגבל לעד 130% אחוזי משרה לשני התפקידים.

הגבלת כהונה 14. ממונה יוכל לכהן בתפקידו במשך תקופת כהונה אחת במועצה דתית; השר רשאי לבחור מחדש את הממונה לכהונה נוספת במועצה דתית אחרת.

ייצוג הולם לנשים 15. על השר למנות נשים לממונות בעלות סמכות הכרעה ולממונות ללא סמכות הכרעה, באופן שיאפשר ייצוג הולם לנשים בניהול מועצות דתיות ובהתחשב בין היתר במספר המועמדות הקיימות במאגר.

הוראות מעבר 16. (א) המנויים להלן יוכלו להיכלל במאגר עד ארבע שנים ממועד תחילת תקנות אלה:

(1) מי שכיהן כממונה על מועצה דתית בשלוש השנים שקדמו למועד תחילת תקנות אלה, גם אם לא עמד בתנאים הקבועים בתקנה 2;

(2) מועמדת לכהונה בתפקיד ממונה על מועצה דתית, גם אם לא עמדה בתנאי תקנה 2(2), בהצגת רישיון טוענת רבנית לפי תקנות הטוענים הרבניים, התשס"א-2001.

(ב) ממועד תחילת תקנות אלה ועד 30 ימים לאחר מכן, ניתן יהיה למנות ממונה חלף מורשה חתימה זמני, שהתמנה לפי תקנה 26א לתקנות שירותי הדת היהודיים (ניהול מועצות), התש"ל-1970,⁵ לפי כללי מינוי הממונים שנהגו טרם כניסת תקנות אלה לתוקף ובלבד שהוא עונה על תנאי הכשירות; מינויים כאמור יהיו מוגבלים לארבעה חודשים בלבד; אין באמור כדי למנוע מממונים שהתמנו לפי סעיף זה להיכלל במאגר.

ב _____ התש _____ (ב _____ ב _____ 20)

[תאריך עברי] (תאריך לועזי)

(חמ 3-6313)

מתן כהנא
השר לשירותי דת

⁴ ק"ת תשס"א, עמ' 828.
⁵ ק"ת תש"ל, עמ' 1721.

דברי הסבר

חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971 (להלן – החוק) מסדיר את הקמתן והפעלתן של המועצות הדתיות אשר מספקות את שירותי הדת לתושבים היהודים בתחומן. בין השאר, נקבע בחוק כי דרך המלך לניהול מועצה דתית היא באמצעות מינוי ראש מועצה דתית והרכב חברי מועצה אשר בהתאם להוראות סעיף 2 לחוק, מייצגים את תושבי הרשות שבתחומה נמצאת המועצה הדתית (להלן – הרכב מועצה דתית או – הרכב). עוד קובע החוק את משך כהונת הרכב המועצה הדתית ואופן מינויה. במקרים בהם תמה תקופת כהונת הרכב המועצה ולא מונה הרכב חדש, קובע החוק בסעיף 6(ב) כי השר ימנה צוות ממונים (ממונה בעל סמכות הכרעה וממונה שאינו בעל סמכות הכרעה) שיהיו אמונים על ניהול המועצה הדתית עד למינוי הרכב. היינו, כל עוד לא מונה הרכב, הממונים ממשיכים לכהן לתקופה לא מוגבלת.

נכון להיום, מרבית המועצות הדתיות מנוהלות על ידי צוותי ממונים ולא באמצעות הרכבים. חלקם ממונים שכהונתם לא נקצבה בעבר וחלקם ממונים שמונו לתקופת כהונה קצובה בתקופת ממשלת המעבר של הכנסת ה-21 (להלן – ממונים זמניים). מאז, הוארכה מעת לעת כהונתם של הממונים הזמניים, במטרה לשמור על הרצף הניהולי במועצות הדתיות בתקופת ממשלות המעבר שהוקמו בכנסות ה-22 וה-23, וכן במטרה לאפשר פרק זמן מתאים לחדש את הרכבי המועצות הדתיות בעת כינון ממשלה.

מאחר שלא ניתן לפי החוק להחליף צוות ממונים, אלא במינוי הרכב מועצה דתית, קשה עד בלתי אפשרי לסיים כיום כהונת ממונה והדבר גורם לקיפאון בניהול המועצות הדתיות. קיפאון זה מחרیف לאור העובדה שכהונתם של ממונים רבים לא נקצבה והם מכהנים עד גיל מופלג, לעיתים למעלה מעשור, מבלי שהרשויות הרלוונטיות פעלו בשקידה ראויה להחליפם בהרכב. למעשה, לעיתים קרובות ניהול באמצעות ממונים מהווה תמריץ שלילי בכל הנוגע לשיתוף פעולת הרשויות השונות השותפות בכינון הרכבי המועצות הדתיות. מצב דברים זה אף מפלה לרעה קבוצות אשר מבקשות לקחת חלק בניהול המועצה הדתית ולא יכולות לעשות כן. למשל, ברוב המועצות הדתיות אשר קיימות היום ומנוהלות על ידי ממונים, אין ייצוג הולם לנשים. גם במקומות הספורים והמעטים שבהם יש ייצוג לנשים, הן משמשות כממונות ללא סמכות הכרעה. הקושי בניהול המועצות בידי ממונים מחרیف גם לאור העובדה שאין מערכות בקרה על פעילותם של אותם ממונים, אשר כאמור חלק נכבד מהם מכהן כבר למעלה מעשור.

המצב הקיים – הן ביחס לממונים הזמניים שכהונתם מוארכת מעת לעת והן ביחס לממונים שכהונתם לא נקצבה – לא עולה בקנה אחד עם דרך המלך הקבועה בחוק ביחס לניהול מועצות דתיות ולא עם תכלית החוק הקובע כי יש ליתן ביטוי בניהול המועצה הדתית לייצוג כלל האוכלוסיות המתגוררות בתחומי המועצה.

לאור היעדר מדיניות סדורה בנוגע למינוי וקציבת כהונת ממונים וכן לאור יתר הקשיים המפורטים מעלה, מוצע לתקן כמקשה אחת את החוק – כך שיתווספו לו סעיפים שעניינם הגבלת משך כהונת ממונה – ואת תקנות שירותי הדת היהודיים (תנאי כשירות ופסלות ואופן אישור הכשירות או הפסלות של מועמדים לתפקיד ממונים המועצות הדתיות), התשפ"ב-2021. התקנות החדשות מבקשות לעגן נושאים חשובים כגון תנאי הכשירות והפסלות למועמדים לתפקיד ממונה, הקמת מאגר ממונים ממנו ייבחרו

מועמדים בצורה תחרותית ושוויונית וכן לקבוע את חובת הייצוג ההולם לנשים כממונות, זאת בין השאר גם לאור ההליכים המתקיימים בבג"ץ 3320/21 חדו"ש – לחופש דת ושוויון נ' השר לשירותי דת.